

Новини НАТО

Видається Відділом інформації та преси НАТО в Брюсселі / Осінь – зима 2000 року /

Лист Франческа Пальмері, директора Управління НАТО з питань планування на випадок надзвичайних ситуацій цивільного характеру

Навчання “Закарпаття – 2000” стали для мене приємною нагодою відвідати Україну, і тепер я хотів би коротко представити своє бачення наших спільних досягнень у сфері співробітництва між Україною та НАТО з питань планування на випадок надзвичайних ситуацій цивільного характеру.

Маловідомий аспект діяльності НАТО – планування операцій з ліквідації наслідків стихійних лих та надзвичайних станів цивільного характеру – став частиною роботи НАТО ще у 1953 році. Його метою було підготувати об'єднані та національні ресурси до можливого застосування у разі надзвичайних станів. Важливість планування на випадок надзвичайних ситуацій значно зросла по завершенні холодної війни, коли наголос було перенесено на невійськові ризики, що загрожували населенням як країн НАТО, так і країн-партнерів. Нині співпраця у цій галузі є найбільш вагомим невійськовим складником Робочої програми ПЗМ.

Співробітництво між Україною та НАТО у сфері планування на випадок надзвичайних ситуацій цивільного характеру отримало новий життєвий імпульс, коли у липні 1995 року у Харкові сталася сильна повінь. У відповідь на звернення уряду України кваліфіковані фахівці країн НАТО негайно відбули до району стихійного лиха та доставили туди обладнання. Згодом того ж року група українських експертів на чолі з тодішнім заступником прем'єр-міністра, нині міністром України з питань надзвичайних ситуацій Василем Дурдинцем відвідала штаб-квартиру НАТО, щоб обговорити концепцію та обсяги майбутнього співробітництва, яке з того часу набуло систематичного характеру.

Ґрунтуючись на широкій, плідній співпраці України з НАТО та у контексті існуючого між ними Особливого партнерства, у грудні 1997 року був підписаний Меморандум про взаєморозуміння у галузі планування на випадок надзвичайних ситуацій та готовності до катастроф між Україною та НАТО. У цьому важливому документі підкреслюється відданість обох сторін подальшому розширенню і зміцненню взаємної співпраці та розвитку взаємосумісності національних структур з питань планування на випадок надзвичайних ситуацій під демократичним контролем цивільних установ. Керівним принципом співпраці є її зосередження на практичних аспектах з урахуванням конкретного досвіду (наприклад,

набутого Україною під час ліквідації наслідків чорнобильської катастрофи) та наявних ресурсів. Меморандум передбачає проведення спільних навчань як засобу зміцнення спроможності самостійного врегулювання кризових ситуацій цивільного характеру на регіональному рівні. З березня 1998 року експерти України та НАТО систематично контролюють та координують виконання заходів, запланованих Меморандумом.

У листопаді 1998 року співробітництво між Україною та НАТО було знову випробуване на практиці, коли у зв'язку з сильними зливами у Західній Україні був затоплений басейн ріки Тиса. Через діючі механізми співпраці між НАТО та країнами-партнерами 11 країн надали суттєву допомогу враженому повинню регіону України. Тоді Міністерство України з питань надзвичайних ситуацій ухвалило рішення призначити свого цивільного представника на посаду у Місії України при НАТО, що значно полегшило нашу співпрацю.

У 2000 році ми продовжили виконання запланованих заходів. Найважливішою подією стали нещодавні багатонаціональні навчання “Закарпаття – 2000” з ліквідації наслідків змодельованої повені, проведені в два етапи (командно-штабний та польовий) у вересні ц. р. у Західній Україні. Спираючись на досвід, отриманий завдяки участі у реальних операціях 1998 року, ці навчання були спрямовані на сприяння регіональному співробітництву із сусідніми країнами у галузі планування на випадок надзвичайних ситуацій цивільного характеру та готовності до катастроф.

Окрім успіху в проведенні навчань, Україна та НАТО досягли значного прогресу в розробці спільних проектів щодо запобігання повеням та ліквідації їх наслідків у районі Карпат. З метою зміцнення регіонального аспекту співробітництва планується виробити домовленості щодо залучення до участі у пілотному проєкті Угорщини, Молдови, Польщі, Румунії та Словаччини, які брали участь у навчаннях “Закарпаття – 2000”, та інших країн.

Однак співробітництво між Україною та НАТО у галузі планування на випадок надзвичайних ситуацій є і без того усебічним. НАТО і, я впевнений, так само й Україна вірять, що співробітництво у цій галузі є суттєвим елементом безпеки та стабільності у відносинах між державами.

Навчання “Закарпаття – 2000”

Учасники навчань “Закарпаття – 2000” тренуються проводити пошуково-рятувальні операції на воді в умовах повені

Несподівані зливи у середині вересня призвели до сильного підйому рівня води в українському Закарпатті, регіоні, схильному до повеней. Прориваються греблі, ріки виходять з берегів, зносячи на своєму шляху основні мости регіону та затоплюючи понад 300 міст та селищ. Під водою залишилося майже 200 км шляхів, розірвано лінії електропередач. Люди та цілі общини усього регіону опинилися у скрутному становищі, тисячі осіб – без даху над головою. Україна не спроможна самотужки подолати наслідки стихійного лиха, і тоді уряд звертається за допомогою до країн НАТО та країн-партнерів.

За таким сценарієм проходили великомасштабні міжнародні навчання “Закарпаття – 2000”, які проводилися у м. Ужгороді (Західна Україна) у період з 26 до 28 вересня ц.р. Понад 300 учасників навчань з країн НАТО та країн-партнерів разом відпрацьовували дії під час операцій з ліквідації наслідків повеней у регіоні, який протягом ХХ століття 13 разів зазнав сильних повеней і де ще й досі відчуваються наслідки останнього стихійного лиха, яке сталося у листопаді 1998 року.

Під час навчань транспортні літаки обстежували з повітря постраждалий район з метою проведення розвідки та пересилали аерофотознімки враженої повинню території до польового координаційного центру. Постраждалих від повені, яких вдалося врятувати, перевозили для надання медичної допомоги до українського польового шпиталю. Учасники навчань з 11 країн (двох країн – членів НАТО: Польщі та Угорщини і дев’яти країн – партнерів НАТО: Білорусі, Молдови, Румунії, Словаччини, Словенії, Хорватії, Швейцарії, Швеції та приймаючої сторони – України) встановили обладнання для очищення води, вкрай необхідне під час повені у зв’язку із загрозою забруднення, зараження та захворювань. Команда з Угорщини продемонструвала, як протягом однієї години можна очистити тарозфасувати 4500 літрів води з річки Уж. Водночас експерти окремих країн були залучені до операції з нейтралізації вилуви токсичних речовин із перекинутої цистерни.

Навчання відвідали міністр України з питань надзвичайних ситуацій Василь Дурдинець та директор

Управління НАТО з питань планування на випадок надзвичайних ситуацій цивільного характеру д-р Франческо Пальмері, а також представники інших міжнародних організацій та країн – партнерів НАТО.

Підсумовуючи, який вплив справили на нього навчання “Закарпаття – 2000”, директор Управління НАТО з питань планування на випадок надзвичайних ситуацій цивільного характеру д-р Ф. Пальмері зазначив: “Ми були здивовані згуртованістю дій під час операції з рятування людських життів”. А міністр України з питань надзвичайних ситуацій дав високу оцінку професіоналізму учасників навчань з усіх країн.

Директор Управління НАТО з питань планування на випадок надзвичайних ситуацій цивільного характеру Франческо Пальмері та міністр України з питань надзвичайних ситуацій Василь Дурдинець на прес-конференції навчань “Закарпаття – 2000”

Важливий візит: Політичний комітет НАТО в Україні 4 – 6 жовтня 2000 року

На запрошення Міністерства закордонних справ України 19 членів Політичного комітету НАТО та головуючий – заступник помічника Генерального секретаря НАТО з політичних питань посол Деніел Спекхард – протягом двох з половиною днів здійснили надзвичайно продуктивний візит в Україну.

На початку візиту відбувся відвертий і щирий обмін думками між членами Політичного Комітету НАТО та секретарем Ради національної безпеки та оборони України Євгеном Марчуком, який також очолює Державну міжвідомчу комісію з питань співробітництва з НАТО. У своїй вступній промові Євген Марчук наголосив, що відносини України з НАТО, які продовжують розвиватися, залишаються одними з пріоритетних для України. Він підкреслив також важливе значення співробітництва України з НАТО у невійськовій сфері, прикладом якого стало нещодавнє проведення навчань “Закарпаття – 2000”. Під час спільної прес-конференції Євген Марчук та посол Спекхард підтвердили відданість обох сторін продовженню діалогу та партнерства, а також розвитку невійськової регіональної співпраці.

На зустрічі з членами Комітету Верховної Ради України з питань безпеки та оборони представники Політичного комітету НАТО отримали можливість прямої дискусії. Один з депутатів проголосив, що Україна є “нейтральною державою, яка вірить у можливість ліквідації всіх воєнних блоків, багатовекторність закордонної політики та принцип “позаблоковості”. Член Політичного комітету НАТО на це відповів, що НАТО не є воєнним блоком, а союзом демократичних держав. Посол Спекхард підтвердив, що НАТО не вбачає суперечностей між розвитком добрих відносин України з усіма її сусідами та продовженням її співпраці з НАТО.

Зустріч посла Спекхарда з новим міністром закордонних справ України Анатолієм Зленком також продемонструвала відданість України продовженню партнерства з НАТО.

У Києві члени Політичного комітету НАТО зустрілися також з науковцями, представниками неурядових організацій та ЗМІ. Понад 500 учасників зібралися на зустріч в Інституті міжнародних відносин. Відразу було чітко зазначено, що хоча НАТО уособлює різні позиції та точки зору, всі 19 країн твердо дотримуються основних цінностей, які продовжують об’єднувати їх інтереси з питань європейської безпеки. Члени Політичного комітету мали також можливість відвідати Центр інформації та документації НАТО, який працює в Україні вже понад три роки і розташований в Інституті міжнародних відносин.

Під час другої частини свого візиту в Україну члени Політичного комітету НАТО відвідали Харків, де зустрілися з представниками місцевих органів влади, наукової спільноти та неурядових організацій. Члени Політичного комітету обмінялися думками з викладачами та студентами

Заступник помічника Генерального секретаря НАТО з політичних питань Д.Спекхард та секретар РНБО України Є.Марчук на спільній прес-конференції. Київ, 5 жовтня 2000р.

Харківського державного університету, Університету внутрішніх справ та Політехнічного університету, який, до речі, отримав дві стипендії в рамках Наукової програми НАТО. На зустріч у Харківському військовому університеті зібралося чимало курсантів. Теми для обговорення були різнобічними – від економічних до політичних аспектів; неодноразово порушувалося також питання операції об’єднаних збройних сил Альянсу у Косовому у 1999 році. Члени Політичного комітету пояснили, що якби тоді Альянс не почав діяти, серйозні порушення прав людини тривали б і далі. Як нагадав присутнім один із членів делегації НАТО, саме Мілошевич несе відповідальність за людські життя, які обірвалися внаслідок етнічних чистень та повітряної операції НАТО в Косовому та Югославії.

Це був третій візит Політичного комітету НАТО в Україну за останні три роки.

Засідання на найвищому рівні спільної робочої групи Україна – НАТО з питань оборони

Оборонна реформа є однією з головних рис співробітництва України з НАТО. 5 жовтня у штаб-квартирі НАТО в Брюсселі (Бельгія) відбулося засідання спільної робочої групи Україна – НАТО з питань оборони. Відкрив засідання Генеральний секретар НАТО лорд Робертсон. Члени робочої групи зосередили увагу на аналізі виконання Державної програми реформування та розвитку збройних сил до 2005 року, затвердженої Президентом України у липні 2000 року.

Було узгоджено низку конкретних питань з метою подальшого виконання Плану дій на 2001 рік у галузі оборонної реформи “під дахом” спільної робочої групи, таких як візити груп експертів з питань безпечного зберігання та знищення боєприпасів, ліквідації військових баз та продовження пілотного проекту з перепідготовки відставних військових.

На засіданні було ухвалено дві основних ініціативи. По-перше, погодилися, що процес планування та огляду сил ПЗМ буде широко застосовуватися на підтримку виконання Україною плану оборонної реформи. По-друге, було вирішено залучити до участі у спільній робочій групі Україна – НАТО представників інших

силових структур – Прикордонні війська та Міністерство внутрішніх справ.

Директор управління НАТО з питань оборонного партнерства та співробітництва Чарльз Дейл так прокоментував підсумки зустрічі: “Це засідання внесло нову ідею, підготувало місце подій для майбутньої зустрічі міністрів оборони”.

Центр інформації та документації НАТО в Україні

Розташований в Інституті міжнародних відносин за адресою вул. Мельникова 36/1, майже у центрі української столиці, Центр інформації та документації НАТО (ЦІДН) слугує першорядним джерелом інформації про Північно-атлантичний альянс. Ця установа надає інформацію, аналітичні матеріали, допомогу у проведенні досліджень, підтримку проєктів, офіційні інтерв'ю, прес-брифінги, сприяє організації обмінів фахівцями та забезпечує доступ до документації НАТО, а також пропонує доступ до Інтернету для пошуку інформації з питань безпеки українським урядовцям, представникам ЗМІ, науковцям, студентам, лідерам неурядових організацій та громадськості. Залишаючись у самому центрі розвитку відносин України з НАТО, ЦІДН пропонує широкий вибір публікацій НАТО, які поширюються по всіх регіонах

України поштою або у електронному вигляді. Якщо Ви зацікавлені у отриманні найновішої інформації про НАТО, звертайтеся, будь ласка, до ЦІДН:

- Для автоматичного внесення до списку розсилки документів ЦІДН надішліть між 9:00 та 18:00 за київським часом повідомлення за адресою: listserver@nato.ukrpack.net зі словами SUBSCRIBE DISTRIBUTION у тексті повідомлення.
- Підписатися на отримання інформації можна також, надіславши повідомлення за адресою: nidcdoc@ukrpack.net, зазначивши свою електронну адресу, ім'я та назву організації.
- Веб-сторінка НАТО: <http://www.nato.int>
- Україномовний модуль веб-сторінки НАТО: <http://www.nato.int/docu/other/ukr/ukraine.htm>
- Або звертайтеся безпосередньо до Центру інформації та документації НАТО в Україні за телефоном: 380-44-246-8616/17

Календар подій

6–7 листопада – Візит учнів Київської школи № 155 до штаб-квартири НАТО та штабу ВГК ОЗС НАТО в Європі.

8 листопада – Візит секретаря Ради національної безпеки та оборони Євгена Марчука до штаб-квартири НАТО.

8 листопада – Спільне засідання Військового комітету НАТО на рівні начальників штабів країн НАТО та України, Брюссель, Бельгія.

9 листопада – Семінар на тему: “Проблеми прикордонних регіонів у контексті розширення НАТО”, м. Чернівці, Україна.

13–14 листопада – Освітньо-практичний семінар під егідою спільної робочої групи з питань оборонної реформи, м. Київ, Україна.

15 листопада – Семінар на тему: “Україна–НАТО: стратегічне партнерство”, м. Луцьк, Україна.

20 листопада – Засідання Комісії Україна – НАТО (КУН) на рівні послів.

20–24 листопада – Семінар у рамках ПЗМ з питань зв'язків з громадськістю, м. Київ, Україна.

23–24 листопада – Візит групи народних депутатів Верховної Ради України до штаб-квартири НАТО та штабу ВГК ОЗС НАТО в Європі.

27–28 листопада – Візит українських учасників Гарвардської програми національної безпеки до штаб-квартири НАТО та штабу ВГК ОЗС НАТО в Європі.

6 грудня – Засідання КУН на рівні міністрів оборони.

15 грудня – Засідання КУН на рівні міністрів закордонних справ.

Тексти офіційних заяв, декларацій та комюніке НАТО є англійською,

французькою, німецькою, російською та українською мовами на веб-сторінці:

<http://www.nato.int>

Видається Відділом інформації та преси НАТО.

Штаб-квартира НАТО: В-1110, Брюссель.

Редактор-упорядник Петр Лунак

Факс 10-32-2-707-4579

За інформацією стосовно Новин НАТО та інших друкованих матеріалів, а також для самостійного пошуку в Інтернеті додаткової інформації з питань безпеки звертайтеся до Центру інформації та документації НАТО:

Україна, 04119, Київ-119, вул. Мельникова, 36/1

Тел.: 380 (44) 246-8616, 380 (44) 246-8617,

факс 380 (44) 246-8622

«Новини НАТО» не є офіційно узгодженим документом НАТО, і тому вони не обов'язково репрезентують офіційні думки чи позиції урядів окремих країн-членів з усіх питань, що обговорюються у цьому виданні.